

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2023. július 30.
(vasárnap)**

Szepesy László

7. HARAG HELYETT IRGALOM

Énekek: 154, 67, 380,1, 437,2-3, 447

Lekció: 1Mózes 27,34-41

Alapige: Ámós 1,11-12

„Így szól az Úr: Három bűne miatt Edomnak, sőt négy miatt, nem fordítom el, mert fegyverrel úzte saját atyjafiát, és elfojtá szívében az irgalmasságot, és haragja szüntelen tépett, és dühösködését mind végig fenntartotta. Tüzet vetek azért Témánra, és az emészti majd meg Bocra palotáit.”

Imádkozzunk!

Hálát adunk Neked, felséges Urunk, Istenünk, hogy a Szentlélek Dávid által ezen a zsoltáron keresztül is Téged dicsőített, magasztalt. Megmutatta, hogy Te erre nemcsak méltó vagy, hanem a Te kegyelmed és irgalmad nekünk is világosságot adott ebben a dologban meglátni, hogy Te méltó vagy a mi odaszánásunkra, méltó vagy arra, hogy imádjunk Téged, leboruljunk Előtted, megalázzuk magunkat nemcsak hatalmad, bölcseséged, hanem irgalmad és kegyelmed miatt is. Köszönjük, hogy arra is rámutattál, hogy Te az egész világ bírója, Ura, Királya vagy. Köszönjük Neked ezt a kegyelmet. Köszönjük, hogy a mi népünkől azért lehetünk a Te néped tagjai között, mert kegyelmes voltál, és az evangéliumot hirdetted és hirdeted a mai napig a világon, és kegyelmedből Szentlelkedet adod nekünk, újjáteremtve minket, hitet adva, hogy Benned bízunk, és csak Benned reménykedünk. Hálát adunk Neked azért, hogy így munkálkodsz a mi üdvösségünkért a Te dicsőségedre.

Bocsásd meg, amikor mi elfeledkezünk arról, hogy miért is vagyunk, miért teremtettél minket, hogy Téged megismerve valóban boldogan élve Téged dicsőítsünk, magasztaljunk szívből, hitből, őszinte engedelmességre törekedve, alázattal, Téged követve, Neked szolgálva. Urunk, kérünk, hogy naponként erősíts minket, hogy ne csak a földi céljaink valósuljanak meg, ne csak az általunk kitűzött terveket hajtsuk végre, hanem elsősorban Neked éljünk, akármit cselekedjünk is.

Ezért kérünk, hogy a mai alkalommal is kegyelmesen szólíts meg, használd fel igédet Szentlelked munkája révén arra, hogy formálj bennünket. Rombold le bennünk azt, ami a bűné, és erősítsd meg a belső emberünket, hogy valóban szentségre és békességre törekedve tudjunk Téged követni. Így kérünk, áldd meg istentiszteletünket, fogadd Krisztusért a mi imádatunkat énekeinkben, imádságainkban, igéd előtti megalázkodásunkban, adakozásunkban, és még inkább az odaszánt életben, az engedelmisségben. Így tedd, kérünk, ezt az alkalmat is, az úrvacsorai közösség által is számunkra áldásossá, neved számára pedig dicsőségessé.

Szent Fiadért kérünk, hallgass meg!

Ámen.

Igehirdetés

Ámós próféta könyvéről szóló sorozatunkban az idegen népek elleni próféciákat tanulmányozzuk. Mai igeszakaszunk Ézsau leszármazottai, az edomiták elleni ítéletről szól. Ahogyan korábban említettem, hogy bár ezek az ítéletes próféciák általában olyan súlyos bűnöket említenek meg, amelyeket valószínűleg egyikünk sem fog elkövetni, mégis a mögöttük lévő bűnös gondolkozást, vágyakat tanulmányozva segítségünkre lehetnek ezek az igeszakaszok abban, hogyan küzdjünk a saját életünkben jelenlévő bűn és kísértés ellen. Isten Edom népének elítélésekor négy ilyen bűnt sorolt fel, ami miatt az ítélet várt erre a népre: (1) karddal űzte saját atyjafiát, Izráelt, (2) „*elfojtotta szívében az irgalmasságot*”, (3) haragja szüntelen tombolt, tépett, mint egy vadállat, (4) dühét mindvégig fenntartotta. Nézzük meg közelebbről, hogy mit is jelentenek ezek.

Az első bűn, amit az Úr felemlít, lényegében véve egy összefoglalása a többinek, ebben csúcsosodott ki, nyilvánult meg mindaz, ami az edomiták szívében volt. Ez a tett és ez a bűn nem más, mint hogy karddal űzték saját testvérnépüket, Izráelt. Azaz könyörtelenül és fáradhatatlanul üldözték Isten népét, és minden alkalmat megragadtak arra, hogy ártsanak nekik, harcoltak ellenük, és keresték a lehetőséget, hogyan bántsák őket. Nem olyan helyzetről van tehát szó, amikor Izráel megtámadta volna Edomot, és azok védekeztek volna, és akkor győztek volna, és akkor a győztes még kergeti az ellenfelet, hanem pont arról az indulatról beszél itt a próféta,

hogy az edomiták, amikor lehetőség adódott, megtámadták Izráelt. Ha egy nagyobb ország támadta meg akár Izráel, akár Júda királyságát, az edomiták csatlakoztak hozzájuk. Ennek az ellenségeskedésnek sajnos nagyon mély és messze nyúló gyökerei voltak. A két nép ősatyja, Jákób és Ézsaú már anyjuk méhében tusakodott egymással (1Móz 25,22). Amikor édesanyjuk emiatt megkérdezte az Urat, hogy miért van ez így, azt a feleletet kapta, hogy a tőle származó két gyermek két nép őse lesz, akik folyamatosan harcban fognak egymással állni, és Izráel fog uralkodni Edom felett. Ez a versengés, gyűlölködés már Ézsaú és Jákób életében elkezdődött az elsőszülöttségi jog és az atyai áldás miatt, egészen odáig, hogy amikor csalással Jákób ezt megszerezte, akkor Ézsaú gyilkos indulatokat táplált a szívében testvére iránt. Azt mondta: megvárom, míg édesapánk meghal, és utána megölöm a testvéremet. Amikor Izsák megáldotta Jákóbot, akkor Ézsaú fölé helyezte őt, de Izsák Ézsaút is megáldotta – ezt kevesebbszer szoktuk hangsúlyozni –, mégpedig a következő módon: *„És fegyvered után élsz, és öcsédet szolgálod. De lésszen, amikor ellene támadsz, letöröd igáját nyakadról”* (1Móz 27,40). Ennek az isteni kijelentésnek a beteljesedését látjuk a két nép történelmében. Pl. Saul király harcolt az edomitákkal (1Sám 14,47), és keményen bánt velük. Dávid király Izráel szolgájává tette Edomot (2Sám 8,14), amelyben az izsáki prófécia, isteni kijelentés teljesedett be. Később, Jórám király idejében Edom elszakadt Izráeltől (2Kir 8,22), ami pedig az Ézsaúnak adott prófécia beteljesedését jelenti. A későbbi királyok közül is sokan konfliktusba kerültek az edomitákkal. Ezek alapján mondhatnánk azt, hogy egy hívő ember számára semmi meglepő dolog nem történt itt a testvérharc közben, mert Isten előre megmondta, hogy ez fog történni. Ámós kijelentette: Edom fegyverrel üzte testvérét, Izráelt, de mi meglepő van ezen – mondhatták akkoriban – hiszen Isten ezt már Rebekának kijelentette. Fontos azonban tisztázni azt, hogy attól még, hogy egy isteni prófécia beteljesedik egy konfliktusban, az nem menti fel az embert a bűnei alól. Azzal ugyanis, hogy Isten kijelentette, hogy milyen harc lesz a két nép között, nem hagyta jóvá sem a gyűlöletet, sem az embertelenséget, sem a gyilkosságot. Istent sohasem szabad a bűn okának tekintenünk, mert a Szentírás egyértelműen és világosan kijelenti, hogy a bűn forrása a mi bűnös szívünk. Krisztus világosan kimondja, hogy szívükből származnak a gonosz gondolatok és tettek (Mt 15,19), azaz bűneink forrása mi magunk vagyunk, nem pedig az Úr. Még akkor sem, ha az Általa elrendelt dolgok történnek meg.

A Szentírás világosan tanítja nekünk, hogy attól még, hogy Isten egy adott eseményt elrendelt, amelyben emberek vétkeznek, Ő nem válik a bűn okává, és az emberek nem mentesülnek felelősségük alól. A Biblia egyszerre tanítja nekünk, hogy Isten akaratának meg kell valósulnia, és az ember

a felelős elkövetett bűneiért. Vegyük példának Krisztus golgotai keresztségét. Péter apostol pünkösdi igehirdetésében a következőt mondja: „*Azt, aki Istennek elvégzett tanácsából és rendeléséből adatott halálra, megragadván, gonosz kezeikkel keresztfára feszítve megöltétek*” (ApCsel 2,23). Két dolgot mond ki az apostol által az Úr. Az egyik, hogy Krisztus „*Isten elvégzett tanácsából és rendeléséből*” halt meg értünk, ezzel dicsőíti az Urat a megváltás csodálatos munkájáért. Ugyanakkor azt is kimondja másodszor, hogy mindazok, akik megölték Krisztust, bűnt követtek el, vére az ő kezükön szárad. Mert ezt mondja Péter: „*megragadván, gonosz kezeikkel keresztfára feszítve megöltétek*”. Kimondja, hogy gonosz gyilkosság történt. Röviden: az apostol gyilkossággal vádolja őket. De hogyan tehetné ezt, ha nem vallaná, hogy ezek az emberek felelősek Urunk haláláért? De hogyan lennének felelősek, hiszen „*Isten elvégzett tanácsából és rendeléséből adatott halálra*” Krisztus? Hát úgy, hogy a két igazság egyszerre áll fenn az isteni kijelentés folytán: Isten elrendelt akaratának meg kell valósulnia, de ez nem menti fel az embert bűnei alól, azaz továbbra is felelősek vagyunk azért, amit teszünk. Nem szabad ezt a két dolgot egymás ellen fordítani, mint ahogy azt nagyon sokan teszik. Sem úgy, hogy magunkat mentegetjük, hogy én nem tehettem másként, hiszen Isten akarta így; sem pedig úgy, hogy az Urat tesszük meg a bűneink okának. Mindkettőt tehát: Isten elrendelt akaratát és az ember felelősségét egyszerre vallanunk kell az Ige alapján, hiszen Isten ezt jelentette ki nekünk. Lehet, hogy nem értjük, lehet, hogy vannak fenntartásaink, de ez az isteni kijelentés és igazság.

Ugyanígy Edom népe, bár az Izsák által Ézsauának adott áldás szerint támadt többször is Izráelre, mégis felelős volt szíve gonoszságáért és az elkövetett bűnökért. Ezért hirdethetett Isten ítéletet Edom népe ellen Izráellel szembeni vétkeiért. Mert ha csak egy prófécia beteljesedése lett volna ez, és az edomiták mentegették volna magukat, hogy ez csak isteni áldás, akkor a felelősséget áthárították volna Istenre. De ebből a bibliai tanításból értjük meg, hogy az edomiták felelősségre vonhatóak voltak, és Isten ezért hirdet ítéletet ellenük. Miután tisztáztuk ezeket, nézzük meg, hogy milyen indulatok vezérelték Edom népét bűnei elkövetésekor.

1. Az első bűnt így mondta Ámós: „*fegyverrel űzte saját atyjafiát*”. A testvérek közötti veszekedésről és viszályról úgy gondolom, nem szükséges bővebben szólnom. Akinek több gyermeke van, vagy saját magának is vannak testvérei, az tudja, miről van szó. A testvérek versenyezhetnek, vitatkozhatnak, veszekedhetnek egymással, és néha egyszerűen csak gonoszkodnak egymással. Ők is emberek, bűnös emberek. Sajnos sok esetben a rivalizálás többé válhat, mint valami egészséges versengés. Néha maradandó sebek keletkeznek, amelyek tartósan károsítják a kapcsolatot. Néha akár ezek a tettek erőszakosakká is válhatnak, mint Edom esetében. Ez az ige-

szakasz emlékeztet minket arra, hogy hová fajulhat egy ilyen rossz kapcsolat, gyűlölködés, versengés, rivalizálás, és megmutatja, hogy sokáig, akár több generáción keresztül is elhúzódhat.

Isten ebben az igeversben az ilyen konfliktusok mögött mélyen a szívünkben lévő okokat és bűnöket leplezi le. Mert kérdezhetjük, hogy mi okozta ezt a természetellenes gyűlölködést a két nép között. Vajon annyi rosszat tettek mindig egymással, hogy az egyiknek mindig oka volt újból és újból haragudnia a másikra? Egy veszekedés során a legtöbb alkalommal a másikat tartjuk a hibásnak és a bűnösnek: 'őmiatta nem békültünk ki, mert ezt vagy azt tette. Ő nem kért eddig bocsánatot, őbenne nincs szeretet.' Izráel népe esetében valóban történtek olyan dolgok, amelyek miatt Edom népe haragudhatott testvérére. Izráel népe nem volt ártatlan, tudjuk jól a szent történelemből, az Ószövetségből. De tegyük fel a kérdést: kiből ne találhatnánk bűnt? Csak az nem talál a másikban valami bűnt és okot a gyűlölködésre, aki nem akar, vagy aki nem keres. Edom természetesen tudott volna felsorolni olyan eseteket, amikor Izráel vétett ellene. De a fő kérdés nem ez, hogy van-e okunk haragudni vagy nincs. Isten pont arra akar rámutatni mai igénkben, hogy nem a másikban kell a viszály okát keresnünk, hanem magunkban, a saját szívünkben, hiszen azért vagyunk felelősek, hogy mi van a mi szívünkben. A felolvasott igedöbbenetes módon Edom szívére mutat rá. Kimondja a tényt: fegyverrel űzted testvéredet, és aztán elkezd beszélni – nem Izráel bűneiről, hiszen tudta volna sorolni a próféta, mert később fogja is, mert Izráel is Isten ítélete alá kerül, hanem – azt mondja az Úr: nézz a szívedbe, Edom! Mit találsz ott? A viszálykodásoknál és veszekedéseknél nem az a kérdés, hogy a másikban milyen bűnt találsz, Testvér, vagy én mit találok, hanem hogy mi van a te és az én szívemben. Az Úr erre akar mindig rávezetni minket. Mert okot mindig könnyű találni a gyűlölködésre, de mi a helyzet a bennünk lévő indulatokkal?

A fő kérdés ez: mit kezdünk a haragunkkal? Mert Edomban harag volt. Meddig dédelgetjük, meddig őrizzük a szívünkben, meddig akarunk arra emlékezni, és meddig akarjuk azon keresztül megítélni a másikat? Mindebből pedig egy másik kérdés is következik: az egymás elleni bűnök rendezésének módja mi a te és az én életemben? Hogyan rendezed a másik bűnét és a benned lévő haragot? Mit kezdesz vele? Mit kezdünk azzal, amikor testvérünk vétkezik ellenünk? A bosszúra szomjúhozunk? Várjuk a megfelelő alkalmat, hogy visszavághassunk, felemlíthessük a dolgot? Vagy nem várunk, hanem azonnal jól megfelelnünk a másiknak akár szóban, akár valamilyen tettel? Mire vesz rá minket a haragunk? Mit vagy képes megtenni a saját haragod miatt? Mekkora hatalmat adunk a haragnak a szívünkben? Azt értem ez alatt, hogy mit engedünk át az ő irányítása alá?

Csak a hirtelen indulatainkat uralja, de tovább nem mehet? Mert amikor észrevesszük, azonnal gátat szabunk neki? Eddig jöhetsz, tovább nem, ennyi elég volt. Vagy alapvető érzelmi beállítottsággá válik bennünk? Mindig ez a dühösködő, panaszkodó, a másokra bosszankodó, haragvó emberek leszünk? Sajnos ez is tud mérgezni. Gondolatainkat mennyire határozza meg? Mert hirtelen haragú ember van. De a gondolkodásodat hogyan fertőzi meg? Érzéseinket lehet, hogy igen, de gondolataink azért csak józabbak, nem? Az érzés fellángol, de amikor a gondolat észreveszi ezt, az értelem gátat szab neki: ennyi elég. Vagy már a gondolatainkat is a harag uralja? Mi van az akaratunkkal és a tetteinkkel? A düh határozza meg, hogy mik a terveim, mit és hogyan teszek a másikkal? Milyen mélyre nyúlik szívünkben a megbántottság, a harag, a düh érzése, és mennyire uralja személyiségünket, azt, akik vagyunk?

Azért kérdezem ezeket, Testvérek, mert Edom esetében azt látjuk, hogy teljes mértékben eluralkodott szívében a düh és a gyűlölet, és ez határozta meg Izráel népével való viszonyát. Valószínűleg fokozatosan, egyre jobban rabjává vált ennek a bűnnek. Mert bizonyos mértékben olyan ez, mint a függőség bármely formája, mint pl. a drog. Nem akarom egy szintre helyezni a kettőt, de a működési mechanizmusuk hasonló, legalábbis a lelki oldalt nézve. Kezdetben az embert lehet, hogy még feldobja, és jól is érzi tőle magát. A haragot és a dühöt sokan erőforrásként használják, bátorságot, erőt merítenek belőle ahhoz, hogy szóljanak, tegyenek valamit. De minél többször használják, nyúlnak a haraghoz, nem veszik észre, hogy annál nagyobb rombolást végez a személyiségükben, és egyre embertelenebbé teszi a szívüket. És bár kezdetben azt hiszik, hogy ők uralják ezt az érzést, ha akarják, gátat szabhatnak neki, azzal áztatják magukat, hogy ennyit még megengedhetek magamnak, úgyis tudok uralkodni efelett az érzés felett; később rá kell döbenniük, hogy annak rabjává váltak, és a harag uralkodik rajtuk és bennük. Ezért egyre mélyebbre és mélyebbre jutnak. Odáig, hogy a saját testvérüket karddal üldözik.

2. Edom népe idáig jutott. Izráel népét, aki – valljuk be – nem volt ártatlan bárány, de mégis Isten népe, nemcsak, hogy nem segítette meg a háborúk során, és ápolt vele jó kapcsolatot a békeidőkben, hanem maga kereste az alkalmat, hogy mikor üldözheti fegyverrel, és ölheti meg testvérét. Ez a gyűlölet, ez a harag tette embertelenné őket. Ez a második dolog, amire az Úr rámutatott. Ezt olvassuk: „*elfojtá szívében az irgalmasságot*”. Szó szerinti fordításban így hangzik: lerombolta, eltávolította, kitörölte az irgalmasságot. Támadást intézett ellene. Még azt a kevés jó érzést, amit az egyik ember érez a másik iránt, mikor meglátja annak nyomorúságát, bajba jutott voltát, a harag, a gyűlölet még ezt is lerombolta bennük. Különösen súlyos dolog ez, hiszen testvéri kapcsolatról beszélünk.

Az ember egy idegen iránt is érez némi irgalmat, amikor látja, hogy milyen szörnyű helyzetben van, és a segítségére siet jobb esetben. Hát még akkor, amikor a testvére van bajban! Akkor az ember nem siet azonnal? Nem azonnal nyújtja a testvéri kezét? Edom azonban tudatosan és szándékosan lerombolta magában ezt a segítő szándékot, nehogy érvényre jusson benne, nehogy megszánja testvérét. Ebben már a tudatos, akaratlagos ellenállás van a jóval szemben, és határozott döntés a gonoszság mellett. Nem akarok segíteni neki, úgy döntöttem, hogy ahol és amikor tudok, ártok neki. Ahhoz ugyanis, hogy a harag még jobban érvényre jusson bennünk, le kell rombolni azokat a bennünk lévő erőket, határokat, falakat, amelyek visszatartják, amelyek megakadályozzák, hogy a harag kiteljesedjen. Ilyen Istentől kapott visszatartó erő lehet az irgalmasság, amit nagyon, nagyon nagyra kell becsülnünk. Sok mindennél erősebb az irgalmasság! Erősebb az igazságtalanság és a jogtalanság érzésénél is. Hiszen előfordul olyan, hogy valaki jogtalanul és igazságtalanul cselekszik velünk szemben, de amikor meglátjuk a nyomorúságát, szánalomra méltó állapotát, akkor az irgalmasság arra készlet minket, hogy ne harcoljunk tovább a saját igazságunkért, hanem lemondva arról, segítsünk annak, aki eddig ártott nekünk. Az irgalmasság erősebb az igazságtalanság és jogtalanság érzésénél. Az irgalmaság erősebb a sértettségnél, a megbántottságnál is, hiszen a megbocsátásra való készség található meg benne. Az irgalmaságban ott van ez a készség: hajlandó vagyok megbocsátani. Pont ezért az irgalmasság a harag egyik legnagyobb ellensége, hiszen az tudja hathatósan visszatartani és megfékezni őt. Amikor az ember irgalmatlan lesz, akkor a harag erői elszabadulnak benne. Nem véletlenül mutat rá Isten, hogy azért következett be ez a testvéri harc, mert Edom támadást intézett az irgalmasság ellen, a saját szívében először. És amikor leomlanak a védőfalak, a határt védő építmény megszűnik, akkor jön az áradat, akkor a harag kiteljesedik.

3. Ezt látjuk Edom esetében is a folytatásban. Harmadszor Isten azt rója fel neki, hogy „*haragja szüntelen tépett*”. Amikor az emberben az irgalmasság semmivé lesz, és a harag és düh elszabadul, akkor olyan lesz, mint egy vadállat – mondja az Úr. „*Haragja szüntelen tépett.*” Ámós ezt a képet hozza elénk, egy vadállat képét. A 'tép' kifejezés eredetileg azt jelenti, hogy darabokra szaggat, mint amikor egy oroszlán cafatokra tépi zsákmányát. Ugyanígy Edom népe olyanná lett, mint egy vadállat, amely féktelen, elszabadult dühében embertelen módon bánt testvérével, Izráellel, úgy, mint amikor egy ragadozó szétmarcangolja áldozatát. Döbbenetes, hogy a bűn ennyire el tudja torzítani az embert, hogy teljes emberségét eldobva tomboljon a másikkal szemben, nem törődve azzal, hogy milyen sebeket, fájdalmat okoz neki.

4. De ezzel az edomiták még nem értek a lejtő aljára, hiszen még egy súlyos bűnt említ meg az Úr. Ez pedig az, hogy ezt a dühösségüket, vadállatias viselkedésüket szándékosan hosszú ideig fenntartották. Mit jelent ez? Előfordul sajnos ilyen, hogy a pillanat hevében az ember olyan mélyre süllyed, hogy vadállat módjára viselkedik. Sok esetben ez csak néhány pillanatig, vagy legalábbis rövid ideig tart. Gyakran az ember utólag ráeszmél arra, hogy mit tett, elkezd szörnyülködni saját magán, viselkedésén és tettein. Jobb esetben meg is bánja azokat, és megvetve saját magát, döbbenten kérdezi: 'mit tettem?' Ha ez megtörténik, akkor a jövőben igyekszik jobban féken tartani indulatait, már amennyire tudja, törekszik erre. Isten szerint azonban az edomitáknál semmi ilyesmi törekvés nem volt. Ők ettől a természetellenes, vadállatias gyűlölettől, amit a zsidók iránt éreztek, nemcsak, hogy nem riadtak vissza, hanem szándékosan még táplálták, őrizték is, azaz – ahogy az Úr mondja – haragjukat hosszú ideig fenntartották. Mondták az eseteket, mi miatt lehet gyűlölni. Nem azt keresték, hogy mi miatt kellene irgalmasnak lenni, hanem mi miatt vethetem meg a másikat. Mi miatt nincs nekem vele semmi dolgom? Mi miatt jogos az én bosszúm? És ezt erősítették, táplálták, mint a tüzet a fával. Hosszú ideig fenntartották. A megbánásnak, megjobbulni akarásnak még a nyoma sem volt bennük. Tehát nemcsak egyszer-egyszer estek bele ebbe a bűnbe, hanem szinte beállítottsággá, megszokássá, viselkedéssé vált számukra, hogy így bánjanak testvérnépükkel.

Látjuk tehát, hogy milyen lelki háttere volt az edomiták bűneinek, és mik azok, amelyek miatt az Úr haragja rájuk zúdult. Mindezeket az Úr azért tartja elénk, hogy vizsgáljuk meg magunkat, nézzünk bele ebbe a tükörbe mi is. Ne a másiknak mondjuk, nézz bele, hanem magunknak. A harag hogy van jelen az életünkben? Vizsgáljuk meg, hogy meglévő viszályaink, veszekedéseink mögött valójában mi áll. És ahogyan az Úr itt figyelmeztet: ne a másiknál kezdjük, hogy a másik mit tett, hanem hogy mi van az én szívemben. Természetesen az ember nem élhet mindenkivel teljes békeességben, hiszen az Ige szerint a keresztyéneket bizonyos mértékben mindig is utálni és üldözni fogják. A Biblia nem erről szól, hogy nem lesz egyetlen olyan kapcsolatot se, amiben béke lenne, vagy állandóan csak háborúskodás, hanem azt mondja: „*amennyire rajtatok áll, minden emberrel békeességesen éljetek*”. Az egyik kérdés, amit az Ige nekünk feltesz, az, hogy mi hogyan vagyunk benne az ilyen konfliktusokban, viszálykodásokban. Az 1Péter 2-3. fejezeteinek egyik fő témája az, hogy nekünk, hívőknek mindenkivel – hangsúlyozom: mindenkivel – szemben jót kell cselekednünk, nem pedig a rosszat. Akik haragszanak ránk, miért teszik ezt? Azért, mert mi rosszat tettünk, vagy pedig nincs valódi okuk? „*Mert micsoda dicsőség az, ha vétkezve és arcul veretve túrtök? de ha jót cselekedve és még-*

is szenvedve túrtök, ez kedves dolog Istennél” (1Pt 2,20). Ezen gondolkodjunk el: hogyan vagyunk jelen a mai napon is meglévő viszállyainkban?

Továbbá Isten arra buzdít minket, hogy amikor mi haragszunk valakire, akkor az Ige tükrében nézzük meg, hogy mit kezdünk a haragunkkal. Az ellen, hogy a harag megjelenjen a szívünkben, sokszor nem tudunk mit tenni. Az úgy jön magától. De mit kezdesz vele? Ez az egyik fő kérdés: mit kezdesz a szívedben megjelenő haraggal? Mennyire uralkodik el rajtad is? Csak időnként, fellángolásszerűen? Vagy már teljesen meghatározza a viselkedésedet? Gondolatainkat is fertőzi, vagy csak az érzésünket? Hogyan kezeljük? Emberi módon dédelgetjük, táplálgatjuk, félretesszük, hiszen később még jól jöhet? Vagy elhisszük, hogy belülről felemészt minket, és szabadulnunk kell tőle? Testvérek, a harag nem egy olyan dolog, amit jó megőrizni, jó bespájazolni belőle. A harag olyan, mint a tűz: éget, fájdalmat okoz és torzulást.

Isten az ellenünk elkövetett bűnök rendezésének egyféle módját tárja elénk, ez pedig a megbocsátás útja, az Ő kegyelmének útja. Krisztus azért halt meg a golgotai kereszten – tudjuk jól –, hogy mi bűnbocsánatot kapjunk minden vétünkre, és hogy bűnös természetünkől megszabadulva ne a haragnak, hanem Istennek szolgáljunk. Ő képes elvenni a haragodat, megszabadítani annak zsarnoksága alól. Hiszed ezt? Hiszed, hogy Krisztus ezért is halt meg? És képessé tud tenni téged arra is, hogy megbocsáss másoknak, és így ellent tudj állni a harag csábításának. Hogyan? Úgy, ahogyan már mondta az Ige, hogy az Ő irgalmasságának, kegyelmének nagyságát tárja fel előtted az Úr, mert először mindig ezt teszi. Nézd meg, hogy hogyan múlt el az Úr haragja feléd. Mert a Biblia tanítja, hogy nyilvánvaló Isten haragja minden hitetlenség és bűn ellen. De hogyan múlt el az Úr haragja? Úgy, hogy az Ő irgalmasságának és kegyelmének evangéliumát tárta elénk a golgotai kereszten. Az Úr az irgalmasság Istene. Látni a mi bűnös, nyomorult helyzetünket, irgalmasságra indult, haragját szent Fián töltötte ki a kereszten, hogy minket, az Ő népét megmenthesse, és nekünk megbocsáthasson. Istennek Krisztusban nekünk adott irgalma, kegyelme mentett meg téged és engem az Ő haragjától. Hiszed ezt? Elfogadtad ezt?

Ha igen, akkor ez téged is irgalomra indít? A tízezer talentumos szolga esete azért döbbenetes, mert bár a király irgalmát, kegyelmét tapasztalja meg, még sincs semmi hatással rá. Ez abban mutatkozik meg, hogy társát, aki valami jelentéktelen összeggel tartozik, azonnal előveszi, és teljes haraggal beveti az adósok börtönébe. Ezért az Ige ezt kérdezi: Isten irgalmának és kegyelmének nagysága milyen hatással van rád?

Vagy csak megelégszünk azzal, hogy velünk szemben irgalmas az Úr, és a másikkal nem törődünk? Vagy érezzük annak örömét, hogy mi is ir-

galmások lehetünk mások felé, mivel mennyei Atyánk irgalmából bőven jut mindenkinek? Nem leszünk azzal kevesebbek, ha lemondunk a haragunkról, az ítélteletéről, a bosszúállásról (ezt az Úrra kell hagyni). Azt kérdezi az Ige: küzdesz-e a haraggal szemben az irgalmassággal? Nemcsak úgy magában a haraggal szemben, hanem az irgalmassággal küzdesz-e ellene? Vagy az irgalmasságot gyengeségnek gondoljuk? Mert a világ annak mondja. Azokat, akik irgalmások, mindig megbántják, becsapják, átverik stb. De mi kinek hiszünk: a világnak vagy az Úrnak?

Ha van bennünk harag, meddig akarjuk azt őrizni? Másként is hadd tegyem fel a kérdést: miért tőrjünk el azt a szívünkben? Isten az alábbi útmutatást adja nekünk: *„Minden mérgesség és fölgerjedés és harag és lármá és káromkodás kivettessék közületek minden gonoszsággal együtt”* – ez az, hogy mi történjen; és nézzük meg, mit parancsol helyette –; *„Legyetek pedig egymáshoz jóságosak, irgalmások, megengedvén egymásnak, miképpen az Isten is a Krisztusban megengedett néktek”* (Ef 4,31-32). Látjuk Isten akarátát? A harag kivettetése, kidobása úgy, hogy Krisztus irántunk való irgalmát elhíve, abban megerősödve, annak örülve törekedjünk az egymás iránti jóságra, irgalmasságra, megbocsátásra. Edom esete legyen elrettentő példa számunkra, hogy hová vezet a harag. Krisztus irgalma pedig változtasson meg minket, segítsen a haraggal szembeni küzdelmeinkben, tegyen minket is irgalmassákká, jóságosákká, megbocsátani tudókká testvéreinkkel, de mindenki mással szemben is. Isten ezt akarja kimunkálni bennünk. Szentlelke vigye végbe ezt a munkáját, és mindazt, amit már véghez vitt, azt erősítse meg bennünk újból és újból, napról napra!

Imádkozzunk!

Szeretnénk őszinte alázattal és leborulva Eléd jönni, Urunk, Istenünk, mert ha őszinték vagyunk, akkor azt kell mondanunk, hogy a mi szívünkben is ott él még az óember haragja, nemcsak emberek felé, nemcsak testvérek, munkatársak, családtagok felé, hanem gyakran Veled szemben is. Mérgesek vagyunk, haragszunk Rád, mert nem azt tetted, amit kértünk, amit vártunk, megengedtél olyan nehézségeket, fájdalmakat, amiket elkerültünk volna, és emiatt Ellened fordulunk. Kérünk, bocsásd meg ezt Krisztusért. Magasztalunk azért, hogy mindez Neked nem volt akadály abban, hogy elküldd a mi Megváltónkat, Szabadítónkat, hogy életét adja miértünk, hogy új szívet kapva, a harag ellen küzdve tudjunk Neked élni, irgalmasságra, jóságra, megbocsátásra törekedni. De még ehhez is gyengének érezzük magunkat, mert újból és újból megkísért bennünket az indulat. Ezért kérjük, hogy mélyítsd el hitünket a Te kegyelmed nagyságát elfogadva, a Te irgalmasságodat nem teljes mértékben, de amennyire le-

het, megértve, örömmel tudjunk Veled békében élni, és ezt a kapcsolatot megélni felebarátainkkal kapcsolatosan is. Kérünk, hogy ezért újból és újból hozd elénk a golgotai kereszt evangéliumát, újból és újból a Te nagy kegyelmedet ragyogtasd fel nekünk. Kérünk, hogy a szabadítás öröme és a megváltás bizonyossága, reménysége adjon erőt nekünk küzdelmeinkre, arra, hogy ne a megszokott dolgokat cselekedjük, ne a saját fejünk után menjünk, ne a világ ítélete szerint döntsünk, hanem Téged, Mesterünket kövessünk azon az úton, amelyen vezetni akarsz. Így kérünk, segíts küzdelmeinkben. Magasztalunk Téged azokért a győzelmekért, amelyeket már ezeken a területeken is adtál nekünk, amikor bár a harag felgyúlt bennünk, de kegyelmed tüze eloltotta. Amikor vétkeztek ellenünk, mégis tudtuk azt mondani, hogy megbocsátok őszintén. Kérünk, hogy ebben segíts minket, vezess és építs továbbra is.

Köszönjük gyülekezetünket, lelki családjunkat, kérünk, itt is a viszályokat Te csillapítsd, Te simítsd el, és az irgalmasságot növelj a szívünkben, a testvéri szeretetet és a megbocsátást is.

Kérünk, Urunk, szeretteinkért, családtagjainkért, munkatársainkért, akikkel ilyen kapcsolatban vagyunk, hogy amennyi rajtunk áll, azt tegyük meg a békességért. Ha pedig továbbra is fennmarad a gyűlölködés, segíts alázattal, ahogy hallhattuk az Igéből, jót cselekedve, szeretettel túrnunk.

Kérünk, hogy áldd meg magyar népünket is, térítsd magadhoz nemzetünket, hisz látod, hogy mennyi úton tévedtünk el. Adj ébredést közöttünk.

Áldd meg népünk vezetőit, nehéz döntéseikben, kérjük, Szentlelked vezesse őket. De kérünk egyházunkért is, minden szolgálóért, gyülekezetért, hirdettessék az evangélium, és kérjük, hogy Szentlelked hatalmasan munkálkodjék. Ahogy a zsoltárban énekeltük: minden nép valóban Téged dicsérjen és magasztaljon.

Könyörgünk az európai helyzetért. Adj békességet, bölcsességet a világi vezetőknek. Kérünk, őrizd meg bennünket ebben a zűrzavaros, mindenféle ideológiától megfertőzött világban, hogy mi ragaszkodjunk a Te ígédehez, ami az igazság.

Kérünk, áldj meg egyen-egyenként minket. Köszönjük, hogy nyaralásra, pihenésre is sor kerülhet az előttünk álló hetekben. Áldd meg a pihenést, de áldd meg a munkában levőket is. Köszönjük a csendesheteket, amelyeket elkészítettél, tedd, kérünk, számunkra áldásossá, Neked pedig dicsőségessé. Építs minket, vezess a megszentelődés útján előrébb, és adj megtéréseket.

Könyörgünk, hogy minden dolgunkban Te járjál előttünk, őrizd minket hitben addig a napig, amíg vissza nem jössz az ég felhőin át, vagy magad mellé nem veszel bennünket. Köszönjük, ha reménységgel nézhetünk

HARAG HELYETT IRGALOM

előre erre a pillanatra, a mi elköltözésünk idejére. Kérünk, Urunk, hogy aki még fél, akiben még ez nem lett rendezve, Te magad adj neki Hozzád térést, Benned való bizalmat, hitet. Így kérünk, maradj velünk minden napon ígéreted szerint, és vezess minket kegyelmedből a hit útján.

Szent Fiadért, Krisztusért kérünk, hallgass meg!

Ámen.

447. ének

1. U - ram, bo - csás - sad el Szol - gá - dat bé - ké - vel,
Szent í - gé - re - ted sze - rint,
Mert te üd - vö - zí - tőd Én sze - me - im e - lőtt
Né - kem nyil - ván meg - je - lent.

2. Kit világos fényül / Pogányoknak küldtél,
Kinek fényességével
Nyilván kijelenék / A szent Izráelnek
Nagy dicsősége széjjel.